
Euroopa Liidu

kohtuasjade kokkuvõte

DETSEMBER

2025

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

- [C-492/23](#) Russmedia Digital ja Inform Media Press (eelotsus – andmekaitse)
- [C-34/24](#) Stichting Right to Consumer Justice ja Stichting App Stores Claims (eelotsus – kohtualluvus)
- [C-580/23](#) ja [C-795/23](#) Mio jt (eelotsus – tarbekunstiteose autoriõiguse kaitse)
- [C-485/24](#) Locatrans (eelotsus – töölepingule kohaldatav õigus)
- [C-448/23](#) komisjon vs. Poola (liikmesriigi kohustuste rikkumine – liidu õiguse esimuse põhimõte)
- [C-417/23](#) Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge (eelotsus – isikute võrdne kohtlemine)
- [C-136/24 P](#) Hamoudi vs. Frontex (kohtuotsus – õigus tõhusale kohtulikule kontrollile)
- [C-366/24](#) Amazon EU (eelotsus – kultuurilise mitmekesisuse kaitseks või edendamiseks miinimumhinnad raamatute kojukandele)
- [C-422/24](#) Storstockholms Lokaltrafik (eelotsus – isikuandmed, mis on saadud ühistranspordis töötavate piletikontrolöride kantava kehakaamera abil)
- [C-325/24](#) Bissilli (eelotsus – Euroopa uurimismäärus teises liikmesriigis asuva süüdistatava ülekuulamiseks)

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

C-492/23: Russmedia Digital ja Inform Media Press **(eelotsus – andmekaitse)**

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 2. detsembril 2025

Rumeenia äriühingule Russmedia Digital kuulub veebisait, mis on veebiturg, kus saab tasuta või tasu eest avaldada reklaamkuulutusi eelkõige kaupade müügi või teenuste osutamise kohta Rumeenias. Anonüümne isik avaldas veebisaidil eksitava ja kahjustava kuulutuse, milles esitati põhikohtuasja hagejat seksuaalteenuseid pakkuva isikuna. Kuulutus sisaldas mh hageja fotosid, mida kasutati ilma tema nõusolekuta, ja tema telefoninumbrit. Sama kuulutuse võtsid seejärel täpselt samal kujul üle teised reklaamsisuga veebisaidid. Põhikohtuasja hageja palus Russmedial kuulutuse veebisaidilt eemaldada, mida ka tehti, kuid see on endiselt kättesaadav teistel veebisaitidel, mis kuulutuse üle võtsid. Rumeenia kohtul tekkis seetõttu küsimus, kas selline veebituru haldaja nagu Russmedia on rikkunud isikuandmete kaitse üldmäärusest 2016/679 (edaspidi IKÜM) tulenevaid kohustusi ja kas direktiiv 2000/31, mis käsitleb vahendajatest teenuseosutajate vastutust, on siinkohal kohaldatav.

Euroopa Kohus meenutas kõigepealt, et isikuandmetele on IKÜMiga antud lai määratlus, seda enam kui on tegemist tundlike isikuandmetega, aga samuti on mõiste „vastutav töötleja“ määratletud laialt, seega võib iga füüsilist või juriidilist isikut, kes omaenda eesmärkidel mõjutab selliste andmete töötlemist ja osaleb seetõttu töötlemise eesmärkide ja vahendite kindlaksmääramisel, pidada selle töötlemise eest vastutavaks. Neid isikuid võib olla ka mitu, mistõttu saab neid käsitleda kaasvastutavate töötlejadena ja sealjuures võib nende vastutuse tase olla erinev. Kohtu hinnangul pole selles kahtlust, et kuulutuse üleslaadija on vastutav töötleja, aga ka Russmedia on vastutav töötleja, sest ta avaldab oma veebiturul kuulutusi omaenda ärilistel eesmärkidel. Siinjuures annavad selle veebituru üldised kasutustingimused Russmediale suure vabaduse veebiturul avaldatud teabe kasutamiseks. Seetõttu Russmedia töötleb neid andmeid ja võib neid kasutada omaenda reklaami- ja ärieesmärkidel. Seejuures oma veebilehe haldustegevusega osaleb ta asjaomaste isikuandmete avaldamise oluliste vahendite kindlaksmääramises ja mõjutab seega otsustavalt andmete ülemaailmset levikut. **Järelikult on veebituru haldaja oma veebiturul avaldatud kuulutuses sisalduvate isikuandmete vastutav töötleja IKÜMi tähenduses.**

Seejärel märkis Euroopa Kohus, et isikuandmete avaldamine veebiturul kätkeb endas märkimisväärset ohtu andmesubjekti õigustele ja vabadustele, kuna need andmed tehakse põhimõtteliselt kättesaadavaks kõigile internetikasutajatele. Lisaks saab neid andmeid pärast veebiturul avaldamist kopeerida ja taasesitada teistel veebisaitidel, mistõttu võib andmesubjektil osutada keeruliseks, kui mitte võimatuks neid internetist tegelikult kustutada. Sellise avaldamisega seotud ohtud on seda tõsisemad, kui tegemist on tundlike andmetega. On väga tõenäoline, et tundlike andmeid sisaldava kuulutuse avaldamisega neid õigusi rikutakse, kui kuulutuse esitanud kasutaja ei ole ise andmesubjekt ja kui veebiturg võimaldab selliseid kuulutusi anonüümselt lisada. **Seega on haldaja vastutava töötlejana kohustatud juba alates teenuse kavandamisest rakendama asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid selliste kuulutuste tuvastamiseks enne avaldamist.**

Kui andmesubjekt lisab oma tundlikke andmeid sisaldava kuulutuse veebiturule, võib see olla sõnaselge nõusolek IKÜMi tähenduses, kui kuulutuse lisab aga kolmas isik, selline nõusolek puudub, välja arvatud juhul, kui viimane suudab tõendada, et andmesubjekt on andnud sõnaselge nõusoleku kuulutuse avaldamiseks veebiturul. Järelikult peab veebituru haldaja selleks, et ta saaks tagada ja tõendada, et IKÜMi sätestatud nõuded on täidetud, enne kuulutuse avaldamist kontrollima, kas kuulutuse esitanud kasutaja, kes valmistub kuulutust lisama, on isik, kelle tundlikud andmed selles kuulutuses sisalduvad, mis eeldab asjaomase kasutaja tuvastamist. **Veebituru haldaja peab** selleks, et ta saaks olla kindel ja tõendada, et kuulutustes sisalduvaid tundlikke andmeid töödeldakse kooskõlas IKÜMi nõuetega, **nägema ette asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed, mis võimaldavad tal enne kuulutuste avaldamist mitte ainult tuvastada kuulutuse esitanud kasutaja isik, vaid ka kontrollida tema isikusamasust.** Samuti on veebituru haldaja kohustatud rakendama asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke **turvameetmeid**, et takistada veebiturul avaldatud ja tundlikke andmeid sisaldavate kuulutuste kopeerimist ja teistel veebisaitidel ebaseaduslikult avaldamist.

Lõpuks analüüsis kohus direktiivis 2000/31 sisalduva erandi kohaldamist (vahendusteenuse osutaja vastutus) ja leidis, et see ei saa mõjutada IKÜMiga kehtestatud korda, mida kohaldatakse nii veebituru haldaja kui ka kõikide teiste IKÜMi kohaldamisalasse kuuluvate majandustegevuses osalejate suhtes.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-34/24: Stichting Right to Consumer Justice ja Stichting App Stores Claims (eelotsus – kohtualluvus)

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 2. detsembril 2025

Kaks Madalmaade sihtasutust esitasid esindushagid Iiri õiguse alusel asutatud äriühingu Apple Distribution Internationali (Apple'i toodete turustaja EL-is) vastu. Sihtasutused, kes esindasid paljude Apple'i kasutajate kollektiivseid huve, leidsid hakis, et Apple on rikkunud ELTL artiklit 102 (turgu valitseva seisundi kuritarvitamine), sest on kehtestanud App Store NL-i müügiplatvormil ülemäära suure komisjonitasu, mis moodustab 30% nende rakenduste ostmisel makstavast hinnast. Apple esitas vastuväite, et hagide lahendamine ei allu Madalmaade kohtule, sest väidetav kahju tekitanud juhtum ei toimunud Madalmaades.

Brüsseli I (uuesti sõnastatud) määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkt 2 sätestab valikulise kohtualluvuse, mille kohaselt lepinguvälise kahju puhul võib hagi esitada selle paiga kohtusse, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda. Madalmaade kohus soovis sisuliselt teada, kuidas tuleb põhikohtuasjas tõlgendada Brüsseli I (uuesti sõnastatud) määruse artikli 7 punkti 2, et teha kindlaks riigisisene kohtualluvus kahju tekkimise paiga alusel.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et kui turg, mida asjaomane konkurentsivastane tegevus kahjustab, asub liikmesriigis, mille territooriumil väidetav kahju saabus, tuleb kohtu rahvusvahelise kohtualluvuse kindlaksmääramisel asuda seisukohale, et selle kahju tekkimise paik on selles liikmesriigis. Kuna põhikohtuasjas oli App Store NL spetsiaalselt loodud Madalmaade turu jaoks ja selles kasutati hollandi keelt, et pakkuda rakendusi müügiks kasutajatele, kellel on Madalmaadega

seotud Apple ID, hõlmas virtuaalne ruum, kus rakenduste ostud tehti, kogu Madalmaade territooriumi. Selles virtuaalses ruumis tehtud ostude käigus tekkinud kahju võib seega avalduda sellel territooriumil, sõltumata kohast, kus asjaomased kasutajad ostu tegemise hetkel asusid. **Seega jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et hagi allub rahvusvahelise kohtualluvuse järgi Madalmaade kohtutele.**

Euroopa Kohus lisas, et **põhikohtuasjas on igal Madalamaade kohtul, kes on sisuliselt pädev lahendama selliseid kollektiivseid esindushagisid, ka riigisisene kohtualluvus kahju tekkimise paiga alusel.** Nimelt ei saa riigisisest kohtult sellises olukorras nõuda, et ta teeks kohtualluvuse kindlaksmääramisel iga väidetava kannatanu puhul individuaalselt kindlaks võimaliku kahju tekkimise täpse paiga, kuna need kannatanud ei ole individualiseeritud kohtualluvuse kontrollimise ajal, ega ka seda, et ta tuvastaks ühe või osa nendest kannatanutest. Seejuures võib vajadusel kohaldada riigisiseseid õigusnorme, mis võimaldavad koondada ühte kohtusse läbivaatamiseks mitu sama esemega hagi, mis on algul esitatud eri kohtutele.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-580/23 ja C-795/23: Mio jt (eelotsus – tarbekunstiteose autoriõiguse kaitse)

Euroopa Kohtu otsus, 4. detsembril 2025

Esimeses põhikohtuasjas valmistas Rootsi äriühing Asplund mööbliesemeid. Asplundi tootevalikusse kuulusid muu hulgas söögilauad. Rootsi äriühing Mio tegeles mööbli jaekaubandusega. Mio tootevalikusse kuulusid samuti söögilauad. Asplund esitas Mio vastu autoriõiguse rikkumise hagi, sest Asplundi väitel olid Mio söögilauad tema laudadega väga sarnased. Rootsi kohus küsis Euroopa Kohtult, kas tarbekunstiteose algupärasuse hindamisel tuleb arvesse võtta loomeprotsessi ja autori kavatsustega seotud asjaolusid või üksnes asjaomases objektis kui sellises tajutavaid elemente. Samuti soovis Rootsi kohus teada, kas autoriõiguste rikkumise tuvastamiseks tuleb kindlaks teha, kas loomingulised elemendid on objektis äratuntavalt üle võetud või piisab selles osas samast visuaalsest üldmuljest.

Teises põhikohtuasjas tootis Šveitsi äriühing USM moodulmööblisüsteemi. Saksamaa äriühing Konektra müüs veebisaidil kõiki USM-i moodulmööbli kokkupanekuks vajalikke detaile. USM esitas Konektra vastu hagi, sest USM-i väitel ei paku Konektra enam üksnes USM-i tarvikuid, vaid toodab ja turustab omaenda mööblisüsteemi, mis on USM-i omaga identne. Saksamaa kohus küsis Euroopa Kohtult, kas liidu õiguses on disainilahenduste kaitse ja autoriõiguse kaitse vahel reegli ja erandi suhe, nii et tarbekunstiteose algupärasuse hindamisel tuleb kohaldada rangemaid nõudeid kui muud liiki teoste puhul. Samuti soovis Saksamaa kohus teada, millist rolli mängivad tarbekunstiteose algupärasuse hindamisel täiendavad asjaolud, nagu olemasolevate kujude kasutamine, autori saadud inspiratsioon juba esinevatest objektidest, sarnase sõltumatu loomingu võimalikkus või objekti omaksvõtt erialaringkondade poolt.

Euroopa Kohus selgitas liidetud kohtuasjades, et ühelt poolt disainilahenduste kaitse ja teiselt poolt autoriõiguse kaitse taotleavad eri eesmärgid ja nende suhtes kohaldatakse eri eeskirju. Disainilahenduse

kaitse on mõeldud kohaldamiseks vaid piiratud aja jooksul, et objektide tootmiseks vajalikud investeeringud ära tasuksid, ilma et see siiski ülemäära takistaks konkurentsi. Autoriõigusega seotud kaitse kestus on seevastu oluliselt pikem ja ette nähtud objektitele, mis väärivad teoseks liigitamist. Kuigi disainilahenduste kaitse ja autoriõiguse kaitse ei ole teineteist välistavad ja neid võib anda kumulatiivselt samale objektile, on kumuleerimine piiratud teatud juhtudega. **Siiski ei ole disainilahenduste kaitse ja autoriõiguse kaitse vahel sellist normi ja erandi suhet, millest tulenevalt peaks tarbekunsteoste algupärasuse hindamisel kohaldama rangemaid nõudeid kui muud liiki teoste puhul.**

Tarbekunsti algupärasuse hindamise osas selgitas Euroopa Kohus, et teose autori vabad ja loomingulised valikud ning autori isikupära peavad olema nähtavad objektis, mille kaitset taotletakse. **Järelikult võib selle objekti algupärasuse küsimust lahendav kohus võtta arvesse loomingulist protsessi ja autori kavatsusi tingimusel, et need asjaolud on väljendatud nimetatud objektis kui sellises.** Muid asjaolusid nagu autori kavatsused loomeprotsessi jooksul, tema inspiratsiooniallikad ja juba olemasolevate kujude kasutamine, sarnase sõltumatu loomingu võimalikkus või sama objekti omaksvõtt erialaringkondade poolt võib vajaduse korral arvesse võtta, kuid igal juhul ei ole need vajalikud ega määravad objekti algupärasuse kindlakstegemiseks. Euroopa Kohus lisas, et **autoriõiguse rikkumise tuvastamiseks tuleb kindlaks teha, kas kaitstud teose loomingulised elemendid on väidetavalt õigusi rikkuvasse objekti üle võetud äratuntavalt.** Vastandatud objektitest jääv sama visuaalne üldmulje ja teose algupärasuse tase ei ole aga rikkumise tuvastamisel asjakohased.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-485/24: Locatrans (eelotsus – töölepingule kohaldatav õigus)

Euroopa Kohtu otsus, 11. detsembril 2025

Luksemburgis asuv transpordiettevõtja Locatrans võttis 2002. aastal ESi tööle autojuhina. Töölepingus oli sätestatud, et kohaldatav õigus on Luksemburgi õigus ning riigid, kus ES peamiselt vedusid teostab, on Saksamaa, Beneluxi riigid, Itaalia, Hispaania, Portugal ja Austria. 2014. aastal teatas Locatrans ESile, et kuna ES teeb olulise osa oma tööst Prantsusmaal, siis on ta kohustatud kindlustama ESi Prantsuse sotsiaalkindlustussüsteemis. Samal aastal teatas Locatrans ESile oma otsusest vähendada tema iganädalast tööaega 35 tunnini. Kuna ES oli selle muudatuse vastu, siis teatas Locatrans talle, et ta ei kuulu enam Locatransi töötajate koosseisu. ES esitas oma töölepingu lõpetamise vaidlustamiseks ja mitmesuguste hüvitiste väljamõistmiseks hagi Prantsusmaa töövaidluskomisjoni ja seejärel kohtusse.

Prantsusmaa kohus ei ole kindel, kas ESi töölepingu lõpetamisele on kohaldatav Luksemburgi õigus või Prantsusmaa õigus. Seetõttu esitas Prantsusmaa kohus Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, milles soovis sisuliselt teada, kas olukorras, kus töötaja peab pärast teatud aja jooksul kindlaksmääratud kohas töötamist töötama teises kohas, millest saab töötaja uus tavapärane töö tegemise koht, tuleb viimati nimetatud kohta arvesse võtta kohalduva õiguse kindlaksmääramisel.

Euroopa Kohus meenutas, et 1980. aasta Rooma lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni kohaselt tuleb töölepingu suhtes kohaldada selle riigi õigust, kus töötaja oma põhitööd teeb, või kui sellist paika ei ole, siis selle riigi õigust, kus asub tegevuskoht, mille kaudu töötaja on tööle võetud. Konventsioon täpsustab seejuures, et kui asjaoludest tervikuna ilmneb, et leping on tugevamalt seotud mõne teise riigiga, tuleb töölepingu suhtes siiski kohaldada selle teise riigi õigust. Euroopa Kohus rõhutas, et **kuna konventsiooni eesmärk on tagada töötajate piisav kaitse, siis tuleb töölepingule kohaldada selle riigi õigust, millega lepingul on kõige tugevam side**. Seetõttu peab liikmesriigi kohus põhikohtuasjas kindlaks tegema, kas tööleping on tugevamalt seotud Prantsusmaaga või Luksemburgiga. Selle hindamisel tuleb aga arvesse võtta kõiki töösuhet iseloomustavaid tegureid, näiteks ESi viimane tavapärase töö tegemise koht ja Prantsuse sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustamise kohustus.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-448/23: komisjon vs. Poola (liikmesriigi kohustuste rikkumine – liidu õiguse esimuse põhimõte)

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 18. detsembril 2025

Poola konstitutsioonikohus tegi 2021. aastal kaks kohtuotsust, mille kohaselt on Euroopa Kohtu praktika, mis käsitleb ELL artikli 19 lõike 1 teisest lõigust tulenevat kohustust tagada tõhus kohtulik kaitse, Poola põhiseadusega vastuolus. Euroopa Komisjon esitas seepeale Euroopa Kohtusse hagi, milles palus tuvastada, et Poola on rikkunud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet, liidu õiguse autonoomia, esimuse, tõhususe ja ühetaolise kohaldamise põhimõtteid ning Euroopa Kohtu otsuste siduvuse põhimõtet. Samuti palus komisjon tuvastada, et Poola konstitutsioonikohus ei ole sõltumatu ja erapooletu ning seaduse alusel moodustatud kohus.

Euroopa Kohus tuletas kõigepealt meelde, et kui tuvastatakse ELL artikli 19 lõike 1 teise lõigu rikkumine, siis tuleneb liidu õiguse esimuse põhimõttest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab jätma kohaldamata riigisiseseid sätteid, mis on ELL artikli 19 lõikega 1 vastuolus, olgu need siis seadusandlikud või põhiseadusest tulenevad. Kui liikmesriigi konstitutsioonikohus leiab, et liidu õiguse säte eirab kohustust austada selle liikmesriigi rahvuslikku identiteeti, tuleb sellel konstitutsioonikohtul menetlus peatada ja esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus selle sätte kehtivuse hindamiseks, kuna ainult Euroopa Kohtul on pädevus tuvastada liidu õigusakti kehtetus. **Liikmesriigi konstitutsioonikohus ei saa omaenda tõlgenduse põhjal järeldada, et Euroopa Kohus on teinud kohtuotsuse, mis väljub tema pädevuse piirest, ja seetõttu keelduda Euroopa Kohtu tehtud eelotsust järgimast.** Käesolevas juhul aga tunnistas Poola konstitutsioonikohus põhiseadusega vastuolus olevaks Euroopa Kohtu praktika, mis võimaldab liikmesriigi kohtutel kontrollida kohtunike ametitesse nimetamise seaduslikkust. Seega jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et Poola on rikkunud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet, liidu õiguse autonoomia, esimuse, tõhususe ja ühetaolise kohaldamise põhimõtteid ning Euroopa Kohtu otsuste siduvuse põhimõtet.

Euroopa Kohus selgitas seejärel, et seaduse alusel moodustatud kohtu nõuet on rikutud eelkõige juhul, kui õigusnormide eiramine tekitab tegeliku riski, et täitevvõim võib ohustada kohtunike ametisse nimetamise usaldusväarsust ja tekitada õigussubjektides põhjendatud kahtluse asjasse puutuva

kohtuniku sõltumatuse ja erapooletuse suhtes. Käesoleval juhul eirati Poola konstitutsioonikohtu kolme kohtuniku ja kohtu esimehe ametisse nimetamisel neid menetlusi reguleerivaid õigusnorme. Sellega seati nende kohtunike neutraalsus kahtluse alla. **Seetõttu jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et Poola konstitutsioonikohus ei vasta sõltumatu ja erapooletu ning seaduse alusel moodustatud kohtu nõuetele.**

Kohtuotsus inglise keeles on kättesaadav [siit](#).

C-417/23: Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge (eelotsus – isikute võrdne kohtlemine)

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 18. detsembril 2025

Taani õiguses nähti ette kohustus võtta vastu arengukavad peredele mõeldud munitsipaaluasemete osakaalu vähendamiseks elamupiirkondades, mida iseloomustab muu hulgas asjaolu, et viimase viie aasta jooksul on „mujalt kui lääneriikidest pärit sisserändajate ja nende järeltulijate“ osakaal ületanud 50%. Selliseid piirkondi nimetati ümberkujundatavateks piirkondadeks. Arengukavade rakendamise tulemusel lõpetati ümberkujundatavates piirkondades paljude seniste üürnikega üürilepingud. Taani kohus soovis teada, kas õigusnormid, mille eesmärk on selline munitsipaaluasemete osakaalu vähendamine elamupiirkondades, kujutavad endast otsest või kaudset diskrimineerimist etnilise päritolu alusel.

Euroopa Kohus meenutas, et erinevat kohtlemist tuleb pidada otseseks diskrimineerimiseks etnilise päritolu alusel, kui ühte inimest koheldakse etnilise päritolu tõttu halvemini, kui koheldakse teist inimest samalaadses olukorras. Põhikohtuasjas põhines erinev kohtlemine peamiselt „mujalt kui lääneriikidest pärit sisserändajate ja nende järeltulijate“ kriteeriumil. Seejuures olid ümberkujundatavate piirkondade elanikud suuremas ohus, et nende üürileping öeldakse ennetähtaegselt üles, kui teiste elamupiirkondade elanikud, kus „mujalt kui lääneriikidest pärit sisserändajate ja nende järeltulijate“ osakaal ei ole ületanud 50%. Seega jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et **kõnealused õigusnormid kujutavad endast otsest diskrimineerimist, kui ilmneb, et nende vastuvõtmine põhineb ümberkujundatavate piirkondade enamike elanike etnilisel päritolul ja kõiki sealseid elanikke koheldakse halvemini kui elanikke, kes elavad teistes samalaadsetes elamupiirkondades, mis ei ole ümberkujundatavad piirkonnad.**

Isegi kui Taani õigusnormid ei kujuta endast otsest diskrimineerimist, võivad need endast kujutada kaudset diskrimineerimist. Euroopa Kohus tuletas meelde, et kaudseks diskrimineerimiseks peetakse seda, kui neutraalne kriteerium seab isikud etnilise päritolu alusel ebasoodsamasse olukorda, välja arvatud juhul, kui see kriteerium on objektiivselt põhjendatud seadusliku eesmärgiga ja selle eesmärgi saavutamise vahendid on sobilikud, vajalikud ja proportsionaalsed. Eesmärki saavutada kolmandate riikide kodanike sotsiaalne ühtekuuluvus ja integratsioon võis Euroopa Kohtu hinnangul pidada üldist huvi teenivaks eesmärgiks. Kuna aga põhikohtuasjas hõlmas kriteerium „mujalt kui lääneriikidest pärit sisserändajad ja nende järeltulijad“ ka isikuid, kellel oli mõne liikmesriigi, sealhulgas Taani kodakondsus, ei saa kõnealuseid õigusnorme selle eesmärgiga põhjendada. Lisaks tuleb proportsionaalsuse hindamisel arvesse võtta asjaolu, et mõni neist isikutest on koos perekonnaga juba

aastaid seaduslikult elanud eluasemel, mille nad nüüd kaotavad. Seega jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et **kõnealused õigusnormid kujutavad endast kaudset diskrimineerimist, kui ilmneb esiteks, et need seavad teatud etnilistesse rühmadesse kuuluvad isikud ebasoodsamasse olukorda, ja teiseks, et need riigisisese õigusnormid ei järgi proportsionaalsuse põhimõtet.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-136/24 P: Hamoudi vs. Frontex (kohtuotsus – õigus tõhusale kohtulikule kontrollile)

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 18. detsembril 2025

Süüria kodanik Alaa Hamoudi väitis, et ta saabus 2020. aastal Türgist paadiga Kreeka territooriumile ja langes siis Kreeka ametiasutuste poolse kollektiivse väljasaatmise ohvriks. Ta väitis, et ajal, mil ta oli pärast väljasaatmist merel, lendas sellest kohast kahel korral üle eravaatluslennuk, mille väidetavalt oli kaamera ja mis oli Frontexi teenistuses, kuid Frontex jättis sellest tagasisaatmisoperatsioonist teatamata. Ta esitas Üldkohtule hagi, milles palus mõista Frontexilt välja mittevaraline kahju, mis talle tekkis Frontexi ebaseadusliku tegevuse tõttu. Oma hagi tõenduseks esitas ta oma ütlused, ajaleheartikli, mis kirjeldas sel ajal samas piirkonnas toimunud tagasisaatmist, ning neli fotot, mis on kuvatõmmised selles artiklis näidatud videotest ja millel on tema väitel kujutatud teda. Lisaks palus ta Üldkohtul nõuda Frontexilt välja selle valduses olevaid dokumente sel ajal toimunud operatsioonide kohta ja korraldada kohtuistung tema ärakuulamiseks.

Üldkohus jättis hagi rahuldamata, kuna leidis, et hageja ei ole kahju tegelikku tekkimist piisavalt tõendanud. Lisaks ei nõudnud ta Frontexilt välja dokumente ega korraldanud kohtuistungit. Hamoudi esitas Üldkohtu määruse tühistamiseks apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule. Ta väitis, et kohaldades tõendamiskoormisele nõudeid, mida on tagasisaatmise ohvril raske või isegi võimatu täita, rikkus Üldkohus ELi põhiõiguste hartaga tagatud põhiõiguseid, sealhulgas õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Tema väitel vabastavad need nõuded Frontexi igasugusest õiguslikust kohustusest esitada vaid talle kättesaadavat teavet ja sellest esitamata jätmisest tulenevatest õiguslikest tagajärgedest.

Euroopa Kohtu sõnul peavad nii Üldkohus esimeses astmes kui ka Euroopa Kohus apellatsiooniastmes kahju hüvitamist puudutavaid vaidlusi lahendades **tagama isikute tõhusa kohtuliku kaitse**. Seega ei saa Üldkohus kohaldada tõendamist käsitlevaid reegleid viisil, **mis õonestaks isikutele ELi õigusega tagatud kohtuliku kaitse tõhusust**. Nende reeglite kohaldamine ei või kaasa tuua seda, et poolele pannakse tõendamiskohustus, mis on **ülemäärane või mida on võimatu täita, ega seda, et rikutakse poolte tasakaalu põhimõtet**, mille kohaselt **tuleb mõlemale poolele anda mõistlik võimalus oma seisukoha ja tõendite esitamiseks tingimustes, mis ei aseta üht poolt vastaspoolega võrreldes oluliselt ebasoodsamasse olukorda**. Kui ilmneb, et reeglid panevad ühele poolele tõendamiskohustuse, mida on ülemäära raske või võimatu täita, tuleb neid reegleid kohandada.

Lisaks märkis Euroopa Kohus, et kuigi Üldkohus otsustab, millal on vaja kasutada talle kohtuasjade ettevalmistamiseks antud volitusi, sh kuulata pooli ära või nõuda välja infot või dokumente, **siis peab Üldkohus neid volitusi kasutama kooskõlas hartast tulenevate nõuetega**. Seega peab Üldkohus

erandjuhtudel, kui tõenduskoormise ja tõendite kogumise reeglite kohaldamine ei võimalda tagada hageja tõhusat õiguskaitset, kasutama neid volitusi talle kohtuasjas kättesaadava teabe täiendamiseks. Järelikult ei või Üldkohus taotlejate nõudeid rahuldamata jätta pelgalt seetõttu, et tõendid on ebapiisavad, kui kohtul on võimalik väidete tõesuse kontrollimiseks teha menetlustoiminguid, näiteks nõuda välja dokumente. Samas, et saada Üldkohtult abi tõendite hankimisel, peab seda taotlej pool siiski esitama vähemalt minimaalse teabe, mis näitab selle abi kasulikkust menetluse eesmärkide saavutamiseks.

Konkreetsel kohtuasja asjaolude kohta ütles Euroopa Kohus, et tagasisaatmist iseloomustab tagasisaadetavate suur haavatavus ja et nendel isikutel on väga keeruline või koguni võimatu koguda tagasisaatmise kohta tõendeid, eriti kui ametiasutused on konfiskeerinud isikute telefonid. Samas võib lepinguvälise vastutuse hagi olla ainus õiguskaitsevahend, mis tagab liidu kohtus piisaval määral kohtuliku kaitse Frontexi vastu. Seega ei saa tagasisaadetavatelt nõuda veenvate tõendite esitamist selle kohta, et tagasisaatmine toimus ja et nad olid selle toimumise ajal kohal. Järelikult, kui isik väidab, et ta on tagasi saadetud, piisab sellest, kui ta esitab esmapilgul usutavad tõendid selle kohta, et see operatsioon, milles Frontex osales, toimus ja et ta oli selle toimumise ajal kohal. Praegusel juhul oli apellant Euroopa Kohtu hinnangul esitanud selliseid esmapilgul usutavaid tõendeid.

Sellisel juhul oli Euroopa Kohtu sõnul Üldkohtul kohustus teha täiendavaid menetlustoiminguid ja uurida tema menetluses olevat kohtuasja, et hinnata kogu tema käsutuses oleva teabe põhjal vastavate asjaolude tõelevastavust. Samuti arvestades Frontexi käsutuses olevat teavet oleks Üldkohus pidanud Frontexilt välja nõudma kogu vajaliku teabe väidetava juhtumi asjaolude kohta. Kuna Üldkohus seda teinud ei olnud, siis saatis Euroopa Kohus kohtuasja tagasi Üldkohtusse.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-366/24: Amazon EU (eelotsus – kultuurilise mitmekesisuse kaitseks või edendamiseks miinimumhinnad raamatute kojukandele)

Euroopa Kohtu otsus, 18. detsembril 2025

Prantsusmaal võeti 2023. aastal vastu määrus, millega kehtestati selliste raamatute kättetoimetamise teenusele miinimumhinnad, millele ei tulda järele raamatute jaemüügikauplusesse. Luksemburgi õiguse alusel asutatud äriühing Amazon EU esitas Prantsuse kohtule kaebuse selle määruse tühistamiseks, kuna leidis, et määrus eirab direktiivi 2000/31 (elektroonilise kaubanduse kohta), direktiivi 2006/123 (teenuste kohta siseturul) ja kaupade vaba liikumist. Amazon EU põhjendas oma kaebust sellega, et suur osa raamatutest, mida ta Prantsusmaal müüb, tarnitakse teises liikmesriigis asuvatest ladudest. Prantsuse kohtul tekkis küsimus, kas kõnealune meede, mis on võetud kultuurilise mitmekesisuse kaitsmiseks või edendamiseks, kuulub direktiivi 2006/123 kohaldamisalasse, kas seda tuleb hinnata kaupade vaba liikumise või teenuse osutamise vabaduse seisukohast ning kas seda tuleb käsitada kauba müügitingimusena.

Euroopa Kohus selgitas kõigepealt, et kuivõrd direktiivis 2006/123 ja direktiivis 2000/31 on sätestatud, et need ei mõjuta riigi tasandil kultuurilise või keelilise mitmekesisuse kaitseks või edendamiseks kooskõlas liidu õigusega võetud meetmeid, siis tähendab see, et **selline liikmesriigi meede, millega kehtestatakse kultuurilise mitmekesisuse kaitseks või edendamiseks miinimumhinnad selliste raamatute kättetoimetamisele, millele ostja ei tule järele raamatute jaemüügikauplusesse, ei kuulu nende direktiivide kohaldamisalasse.** See aga ei vabasta kohustusest kontrollida, **kas meede on kooskõlas liidu õigusega, eelkõige ELTL artikliga 34** (koguseliste impordipiirangute ja samaväärse toimega meetmete keeld) **ja artikliga 56** (teenuste osutamise vabaduse piirangute keeld).

Mis puudutab küsimust, kas meedet tuleb hinnata kaupade vaba liikumise või teenuse osutamise vabaduse seisukohast, siis tuletas Euroopa Kohus meelde, et kui **liikmesriigi meede mõjutab nii üht kui teist põhivabadust, tuleb seda üldjuhul hinnata ainult ühe põhivabaduse seisukohast**, kui konkreetsete asjaolude põhjal on üks neist vabadustest teise suhtes teisese tähtsusega ja neid on võimalik käsitleda koos. Kõnealune meede ei reguleeri aga ei jaemüüjate ja kättetoimetamise teenuse osutajate vahelisi lepinguid ega hindu või tingimusi, mida need teenuseosutajad peavad järgima. Küll aga mõjutab see lõppkokkuvõttes koguhinda, mida ostja raamatu enda valdusesse saamise eest maksab. Seega tuleb Euroopa Kohtu sõnul **seda meedet analüüsida üksnes kaupade vaba liikumise seisukohast.**

Prantsuse kohus soovis ka teada, kas kõnealune meede kujutab endast „müügitingimust“ Euroopa Kohtu praktika tähenduses, mille kohaselt teatud müügitingimusi piiravate või keelavate sätete kohaldamine teistest liikmesriikidest pärit toodetele ei takista liikmesriikidevahelist kaubandust, kui neid sätteid kohaldatakse kõigile riigi territooriumil tegutsevatele ettevõtjatele ning kui need mõjutavad kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist ühtemoodi. Euroopa Kohus selgitas esiteks, et kohtupraktikast tuleneb, et mõiste „müügitingimused“ hõlmab üksnes **riigisiseseid õigusnorme, mis reguleerivad seda, kuidas tohib kaupu turustada, samas kui normid selle kohta, kuidas tohib kaupu vedada, ei kuulu selle mõiste alla.** Teiseks selgitas Euroopa Kohus, et raamatute kättetoimetamise miinimumtasud **mõjutavad eriti kaugmüüki** ja seega võivad need tasud **mõjutada rohkem teiste liikmesriikide ettevõtjaid, kellel on vähem võimalusi kui esimese liikmesriigi ettevõtjatel neis kauplustes kaugmüügi teel tellitud raamatuid üle anda.** Seega asus Euroopa Kohus seisukohale, et **kõnealune raamatute kättetoimetamise miinimumtasu kehtestamise meede ei ole hõlmatud mõistega „müügitingimus“.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-422/24: Storstockholms Lokaltrafik (eelotsus – isikuandmed, mis on saadud ühistranspordis töötavate piletikontrolöride kantava kehakaamera abil)

Euroopa Kohtu otsus, 18. detsembril 2025

Rootsis ühistransporditeenuseid pakkuv äriühing varustas oma piletikontrolörid kehakaameratega, mida kasutati piletita ja trahvitavate reisijate filmimiseks. Kaamerate eesmärk on ennetada ja tõendada piletikontrolöride ähvardamist ja nende vastast vägivalda ning tagada trahvitavate reisijate

isikusamasuse kindlakstegemine. Rootsi andmekaitseamet määras äriühingule trahvi, kuna leidis, et äriühing on kehakaameraid kasutades rikkunud määruse 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) mitut sätet. Äriühing vaidlustas trahvi kohtus. Kohtul tekkis küsimus, kas ühistranspordis piletikontrolöride kantavate kehakaameratega saadud isikuandmetele tuleb kohaldada nõudeid, mis kehtivad andmesubjektilt kogutud isikuandmete suhtes (määruse artikkel 13), või nõudeid, mis kehtivad selliste isikuandmete suhtes, mida ei ole saadud andmesubjektilt (artikkel 14).

Euroopa Kohus tuletas meelde, et on juba täpsustanud, et **isikuandmete „saamine“ artikli 14 tähenduses hõlmab andmeid, mis on „kogutud“ muult isikult kui andmesubjekt, ja andmeid, mida vastutav töötleja ise on oma ülesannete täitmise käigus tekitanud nende andmete põhjal.** Lisaks leidis kohus, et artikli 13 tähenduses andmesubjektilt „kogutud“ andmete mõiste **ei nõua konkreetset tegevust mitte andmesubjektilt, vaid üksnes vastutavalt töötlejalt, nii et andmesubjekti tegevuse intensiivsus ei oma mingit tähtsust** selle sätte kohaldamisala eristamisel artikli 14 kohaldamisalast. Seega on Euroopa Kohtu sõnul artiklite 13 ja 14 kohaldamisala piiritlemisel **ainuke asjakohane kriteerium kogutud isikuandmete allikas.** Sellest tulenevalt järeldas Euroopa Kohus, et **isikutelt ühistranspordis piletikontrolöri kehakaameratega kogutavate isikuandmete puhul on kohaldatav määruse artikkel 13** (andmesubjektilt kogutud isikuandmed) ja mitte artikkel 14.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-325/24: Bissilli (eelotsus – Euroopa uurimismäärus teises liikmesriigis asuva süüdistatava ülekuulamiseks)

Euroopa Kohtu otsus, 18. detsembril 2025

HG suhtes toimub Itaalias kriminaalmenetlus ja kohus määras tema ülekuulamise. Kuna HG viibib Belgias vahi all, koostas Itaalia kohus Euroopa uurimismääruse, et Belgia ametiasutused kuulaksid HG süüdistatuna üle videokonverentsi teel. Belgia prokuratuur teatas, et ei täida seda uurimismäärust, täpsustades, et Belgia õigus ei luba süüdistatavat video teel tema suhtes toimivas menetluses üle kuulata, kuna süüdistatav peab asja arutavasse kohtusse ilmuma isiklikult.

Itaalia kohtul tekkis küsimus, kas direktiivi 2014/41 (Euroopa uurimismääruse kohta kriminaalasjades) kohaselt võib liikmesriigi õigusasutus koostada Euroopa uurimismääruse selleks, et teises liikmesriigis vahi all viibiv isik toodaks süüdistatavana ülekuulamiseks ajutiselt tema territooriumile, või selleks, et teise liikmesriigi asutused kuulaksid selle isiku süüdistatavana üle video teel, kui nende toimingute eesmärk on ühteaegu nii koguda tõendeid kui ka võimaldada sellel isikul osaleda kohtulikult arutamisel.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et **Euroopa uurimismääruse koostamise eesmärk peab olema tõendite kogumine.** Seega sellist toimingut, millel on üksnes muu eesmärk kui tõendite kogumine, ei saa taotleda Euroopa uurimismäärusega. Samas võib liikmesriigi õigusasutus Euroopa Kohtu sõnul koostada Euroopa uurimismääruse siis, kui toimingu eesmärk on koguda tõendeid, ja **seda sõltumata asjaolust, et sellega kaasneb ka nimetatud isiku osalemine kohtulikult arutamisel.**

Veel otsustas Euroopa Kohus, et direktiivist tuleneb, et **täitev liikmesriik ei või kriminaalmenetluses videokonverentsi teel ülekuulamise taotluse täitmisest keelduda üksnes põhjusel, et seda toimingut ei saa sarnases riigisiseses menetluses teha**. Samuti otsustas Euroopa Kohus, et kuigi liikmesriikidel ei ole iseenesest keelatud kehtestada üldjuhiseid, et hõlbustada riigisisese õiguse aluspõhimõtete rakendamist pädevate asutuste poolt, siis on **direktiiviga vastuolus see, kui liikmesriigi ametiasutus keeldub täitmast Euroopa uurimismäärust süüdistatava ülekuulamiseks video teel ainuüksi liikmesriigi kehtestatud üldjuhiste alusel, ilma et ta analüüsiks juhtumit kõiki selle olulisi asjaolusid arvesse võttes**.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).